

Þroskaþjálfafélag Íslands

Reykjavík, 12.11.2014.

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Efni: Umsögn Þroskaþjálfafélags Íslands um frumvarp til laga um sérhæfða þjónustumiðstöð á sviði heilbrigðis- og félagsþjónustu, 257. mál.

Þroskaþjálfafélag Íslands vísar til erindis nefndasviðs Alþingis, dags. 24. október 2014, þar sem félaginu var gefið tækifæri á að gefa velferðarnefnd Alþingis umsögn um frumvarp til laga um sérhæfða þjónustumiðstöð á sviði heilbrigðis- og félagsþjónustu, 257. mál.

Frumvarpið gerir ráð fyrir sameiningu þriggja stofnanna, Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins, Heyrnar- og talmeínastöðvar, Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga og TMF Tölvumiðstöðvar. Megintilgangurinn með því er sagður vera til að bæta aðgang notenda að heildstæðri þjónustu og á að gera það með því að samræma hana og samþætta auk þess að auka gæði þjónustunnar sem og skilvirkni.

Fram kemur að ekki hefur verið unnin ítarleg fagleg þarfagreining á kostum þess að sameina allar þessar stofnanir sem veita þjónustu fyrir fólk á öllum aldri. Ítarleg fagleg þarfagreining á ávinningi sameiningar hlýtur að vera grunnforsenda þess að hægt sé að huga að fullri alvöru sameiningu þeirra.

Þí telur að ólík hlutverk þessara stofnanna, hve verkefnin skarast að litlu leyti sem og að sinna mismunandi þjónustustigum ýtir ekki undir gildi þess að sameina að svo komnu máli. Verði hlutverk þessarar sérhæfðu þjónustumiðstöðvar á sviði heilbrigðis og félagsþjónustu líkt og sett er fram í frumvarpinu er ljóst að fjölga þarf sérfræðingum til að ná fram því hlutverki. GRR er er með sérhæfingu í að sinna börnum á og unglungum.

Auka á þjónustu við fullorðið fatlað fólk í kjölfar sameiningar en þó á ekki að auka fjármagn. Í dag er það svo að GRR skortir nægjanlegt fjármagn til að þeim sem sannarlega þurfa á þjónustu þeirra að halda sé sinnt. Því verður ekki séð hvernig á að auka við þjónustu fatlaðs fólks án þess að það bitni á þeirri þjónustu sem veita á börnum og unglungum. Þí telur það ógæfuspör að sameina eigi stofnanirnar á þessum forsendum.

Proskapjálfafélag Íslands

Þá telur ÞÍ að hvorki hafi verið litið til Barnasáttmála Sameinuðu þjóðanna eða samning Sameinuðu þjóðanna um réttindi fatlaðs fólks. Það sést berlega þar sem ekki er litið til þeirra réttinda sem börnum sem og fötluðum börnum eru tryggð í sáttmálanum eða full og jöfn réttindi fyrir fatlað fólk.

Í ákvæði I til bráðabirgða er kveðið á um réttindi starfsmanna. Þar segir:

„Starfsmönnum Greiningar- og ráðgjafarstöðvar ríkisins, Heyrnar- og talmeinastöðvar, Þjónustu- og þekkingarmiðstöðvar fyrir blinda, sjónskerta og daufblinda einstaklinga og TMF Tölvumiðstöðvar skal boðið starf við hina nýju stofnun með óbreyttum starfskjörum og ákvæði laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins um auglýsingaskyldu eiga ekki við um flutning starfsmanna samkvæmt ákvæðinu. Starfsmenn kunna þó að þurfa að hlíta breytingum á starfi vegna skipulags hinnar nýju stofnunar.“

Hvergi er nefnt hvort biðlaunaréttur komi til álitu í einhverjum tilvikum, en það lítur út fyrir að ekki sé verið að bjóða sambærileg störf. Vísað er til orðalags í ákvæði til bráðabirgða ásamt skýringum við ákvæði til bráðabirgða. Þar er tekið fram að starfsmönnum skuli boðið nýtt starf og er sérstaklega tekið fram að „Í ákvæðinu er gert ráð fyrir að þeim starfsmönnum sem starfa hjá stofnunum þremur verði boðið starf við hina nýju stofnun og að þeir þurfi ekki að sæta skerðingu á kjörum sínum þótt breytingar geti orðið á störfum þeirra vegna skipulagsbreytinga í kjölfar sameiningarinnar.“

Það er mikil óvissa sem starfsmenn þurfa að þola bæði um störf þeirra og verksvið og er mikilvægt að það liggi fljótt fyrir hvaða störf starfsmönnum verði boðið. Um breytingar á starfi og verksviði gildir 19. gr. laga um réttindi og skyldur nr. 70/1996 en þar segir:

Skylt er starfsmanni að hlíta breytingum á störfum sínum og verksviði frá því er hann tók við starfi. Starfsmaður getur kosið að segja upp starfi sínu vegna slíkra breytinga, enda skýri hann ráðherra eða forstöðumanni frá því innan eins mánaðar frá því að breytingarnar voru tilkynntar honum. Ef breytingarnar hafa í för með sér skert launakjör starfsmanns eða réttindi skal hann halda óbreyttum launakjörum og réttindum þann tíma sem eftir er af skipunartíma hans í embætti eða jafnlangan tíma og réttur hans til uppsagnarfrests er samkvæmt ráðningarsamningi, sbr. 46. gr.

Rétt er að benda á að samkvæmt 19. gr. er það lagt á herðar starfsmanni að segja upp starfi sínu ef hann er ekki sáttur við þær breytingar eða starf sem honum verður boðið. Það hefur t.d áhrif á rétt hans til atvinnuleysisbóta ef honum er gert að segja upp með þessum hætti. Mikilvægt er að fundin verði lausn á þessu með hagsmuni starfsmanna í huga en í einhverjum tilvikum gæti verið það mikil breyting á starfi og verksviði að um niðurlagningu starfs sé að ræða sem gæti þýtt að hann ætti jafnvel biðlaunarétt, uppfylli hann skilyrði um biðlaun lögum samkvæmt.

Þroskaþjálfafélag Íslands

Þá vaknar sú spurning af hverju aðilaskiptalög nr. 72/2002 eru ekki notuð við þessa sameiningu.

ÞÍ óskar eftir því að frumvarpið að lögum um sérhæfða þjónustumiðstöð á sviði heilbrigðis og félagsþjónustu 257. mál verði endurskoðað.

Virðingarfyllst

f.h. Þroskaþjálfafélags Íslands

Laufey Elísabet Gissurardóttir

Formaður ÞÍ